

Fleiri vilja avloysa Óla

Nýggjur landsstýrismaður verður ikki valdur fyri Verkamannafylkingina fyrr enn um eina viku

Verkamannafylkingin valdi á fundinum týskvöldið ikki nýggjan landsstýrismann sum ætlað.

Tað var útsett til næsta fund, ið verður mikukvöldið í næstu viku.

Á fundinum vóru landsnevndin, lögtingsumboðini og Óli Jacobsen, landsstýrismaður hjá Verkamannafylkingini.

Hesi 13 fólkinu samdust um, at einki skuldi sigast frá fundinum, heldur ikki at setanin av nýggjum landsstýrismanni varð útsett eina viku.

Men slíkar avgerðir eru torførar at halda loyniligar.

Inn eru komin seks ella sjeu uppskot inn um, hvør skal avloysa Óla Jacobsen í landsstýrinum, og tey eru øll til reiðar at fara í sessin. Men sum skilst eru fleiri uppskot á veg, so fundurin um eina viku fær fleiri fólk at velja ímillum.

Annars fer Verkamannafylkingin í Suðurstreymoy nú at velja starvsnevnd, og á fundi í kvöld fara tey at tósa um støðuna í fylkingini.

randi

1. oktober fer Óli Jacobsen aftur at vera lögtingsmaður fyri Verkamannafylkingina saman við Kristiani Magnussen og Ingeborg Vinther

Myndir: Áki

Karl Robert Johansen hevur verið tingmaður fyri Verkamannafylkingina, meðan Óli Jacobsen hevur verið landsstýrismaður. Maðurin aftanfyrir hann á myndini er Luitjen Apol, limur í landsnevndini umboðandi Suðurstreym

Gasskomfýrar
á goymslu

Nýhed

Føroya
Gasssøla

Akranesgeta 2 - Tórshavn
(við Vælbastaðvegnum) - Tlf. 15544

REINT VATN
REINAN SJÓGV!

ALT INNAN
SÓTTREINSAN

- ★ UV ANLEGG
- ★ SANDFILTUR
- ★ MSO FILTUR

Royn okkum fyrst

P/F BLIKKSMÍÐJAN

Box 130 700 Klaksvík
Tlf. 55579 Fax 57163

14. September

Hósdagurin er ein minniligur dagur hjá okkum.

Fyri 49 árum síðani, tann 14. september 1946, var fólkaatkvøða í Føroyum. Danska stjórnin hevði ásett, at nú skuldi rökka ella stækka. Vit sluppu at velja um vit vildu halda fram við tí skipan, sum teir høvdu ásett, at vit skuldu liva undir, ella vit vildu gerast eitt sjálvstøðugt ríki.

Tað teir høvdu ásett - uttan nakra sum helst heimild - var at vit skuldu vera ein partur av tí dansku statskipanini, soleiðis at vit vóru ein dansk kommuna, sum við lóg skuldi sleppa at stýra sínum egnu viðurskiptum, men hvørji viðurskipti, ið vóru okkara, tað gjørdi teir av.

Sum ein og hvør kann ímynda sær, so var tann vanligi hugsanin, at føroyingar fóru at vísa frá sær at gerast eitt sjálvstøðugt ríki. Teir høvdu jú í öldir høyr, at um tann vanlukkan hendur, so stóð deyðin í durinum. Vinnulivið hevði verið lagt í

skeljasor, fólk høvdu flýggjað av landinum, og her høvdu vit bert havt nøkur gomul tandur eftir, sum ikki kundu finna út av at keypa sær ein ferðaseðil.

Skuldi verið lurtað eftir teimum politisku flokkunum, so var einki at ivast í, hvat ið úrslitið fór at vera. Av teimum var tað eingin, sum mælti fólk til at greiða atkvøðu fyri loysing. Av tingmonnum vóru tað bert tveir, sum gjørdur tað Annar var Jákup í Jákupsstovu í Javnaðarflokkinum, men flokkur hansara var tann heitasti fyri at mæla til ta dansku loysnina. Hin var Jóannes Patursson í Fólkalokkinum, men hann var so einsamallur í flokkinum, at tá ið tingið kom saman á ólavssøku, boðaði hann frá, at hann legði tingsessin frá sær. Hann var fullkomuliga vónbrotin, og iðadist eins litið og nakar annar politiskur eygleiðari í, at tað sum hann talaði fyri var

framanundan dømt til at miseydnast.

Men nakrir ungir menn fóru hetta summar kring landið og greiddu á síðiligan hátt veljarum frá, at tað væl kundi lata seg gera at skipa samfelag okkara sum eitt sjálvstøðugt ríki. Tað var eingin orsök til at halda at vit fóru at vera verri fyri enn aðrar tjóðir við at hava okkara egna stýri, og tað kundi væl vera, at vit undir eini slíkari skipan kundu fáa kor, sum vóru nógv betri enn tey, ið annars stóðu okkum í bði.

Og unduríð hendi!

Tá ið atkvøðurnar vórðu taldar upp, var meirilutin ikki fyri tí dansku kommunuskipanini, men fyri loysing. Føroyingar úti sum heima - tóku saman hendur og fagnaðu úrslitinum við at danska føroyskan dans.

Men embætismennirnir í danska forsetiráðnum, sum høvdu Føroyar til málsoði í dansku fyrstingini, teir fegnaðust ikki. Nú var vandi fyri, at teir fingi minni

tydning, tí nú skuldu samskiftið við Føroyar flyta til uttanríkisráðið. Teir fóru tí miðvíst til verka fyri at kolla velja úrslitið av tí fólkaatkvøðu, sum teir sjálvir høvdu fingið í lag. Við bit og slit eydnaðist hetta teimum, og fingi teir við heima-stýrisskipanini smoygt ta skipan yvir land okkara, sum Føroya fólk høvdu vrakað tann 14. september 1946. Hetta hendi hóast teirra fremsti serfrøðingur longu meðan samráðingarnar fóru fram hevði sagt, at tá farið var til fólkið fyri at fáa tess áskoðan, so var tað móti allari demokratiskari ideologi at vraka tað svar, sum fólkið hevði givið (professor, dr. jur. & phil. Alf Ross: Memorandum om folkeafstemning, i april 1946 i Betænkning afgivet af forfatningskommissionen af 1946. København 1953, síða 159).

Men at ganga móti allari demokratiskari síðvenju himpraðist danska forsetiráðið ikki við, tá ið tess

egna vald varð hött, og tí gekk tað sum tað gjørdi.

Men tað er jú av fruktunum, ið til ber at sigga um træið er gott ella ringt. Hvussu hevur so tann danska skipanin roynst, sum vit vórðu noyð inn í aftur í 1946?

Vi kunnu siga, at fyri forsetisráðið hevur hon roynst væl. Teir hava framvegis okkum sum málsoði, og teir fáa lön nógvar tímar fyri at stýra okkum 25 embætismenn koma saman til fundir í „Færø-gruppen“ fyri at finna út av hvussu teir skulu knúla okkum, og higartil hevur tað eydnast teimum.

Men verður litið at málunum frá okkara sjónarmiði, so eru úrslitini av stýrinum syndarlig. Allar tær vanlukkur, sum teir søgdu fóru at vera okkum fyri, um vit veittraðu teimum farvæl, teir eru nú um at henda. Vinnuliv okkara er í skeljasori, ongantið áður hevur ein slík fólkaflýting verið av landinum, og heldur hetta skilið fram, so verða tað brátt bert

almennaskjólstøðingar eftir í hesum landi.

Tað er tí einki at siga til, at tey eru mong, sum nú siga, at tað var ein vanlukka, at vit ikki fingi okkara vilja í 1946.

Hetta er gott, tí tað sum var rætt í 1946 er eisini rætt nú. Nú er tann danska skipanin roynst, og hon hevur prógvað at hon er ónytligt, og at vit við at nýta hana koma á órmundahúsið.

Men nú er tað fimmtiunda árið komið. Í tí gamla Ísrael var tað fimmtiunda árið fagnaðarar, har skylda var at boða frælsi í landinum fyri allar íbúgva tess. Tá er tað at hvør maður skal venda aftur óðal sitt, og venda heim aftur til ættafólk síns, (3M 25.10).

Tað er tí ógvuliga hóskiligt, at vit í hesum ári seta forsetisráðið skák og mæt við at krevja rættin til okkara egna, so sum vit nú eru í ferð við.

Zakarias Wang